

УДК 021:[005.336.2:17.022.1:023.5]:316.775-053.6
DOI: 10.31866/2616-7654.17.2026.361605

ІМІДЖ БІБЛІОТЕКАРЯ ЯК ЧИННИК КОМУНІКАЦІЇ З МОЛОДІЖНОЮ АУДИТОРІЄЮ

Олег Гришко,
аспірант,
Київський національний університет
культури і мистецтв
(Київ, Україна)
e-mail: gelo@ukr.net
ORCID ID: 0009-0005-7780-4343

Для цитування:

Гришко, О. (2026). Імідж бібліотекаря як чинник комунікації з молодіжною аудиторією. *Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук*, 17, 103–113. <https://doi.org/10.31866/2616-7654.17.2026.361605>

Мета статті – здійснити комплексний аналіз іміджу бібліотекаря як важливого чинника ефективної комунікації з молодіжною аудиторією, визначити його складові та з'ясувати вплив професійного і особистісного образу фахівця на формування позитивного ставлення молоді до бібліотеки.

Методи дослідження. При підготовці роботи використано загальнонаукові та спеціальні методи, зокрема, метод аналізу та синтезу – для опрацювання різних наукових підходів із метою розуміння складових іміджу бібліотекаря; метод узагальнення – для формулювання висновків щодо впливу образу бібліотекаря на ефективність комунікації з молодіжною аудиторією; системний підхід – для формування цілісного бачення іміджу як багатокомпонентного явища; метод контент-аналізу – для вивчення практичних прикладів формування професійного іміджу бібліотекарів у цифровому середовищі.

Наукова новизна. Визначено складові сучасного іміджу бібліотекаря як комунікатора з молодіжною аудиторією: професійна компетентність із цифровими навичками; культура комунікації; активність у цифровому середовищі; креативність та інноваційна обізнаність.

Основні висновки. Встановлено, що зміна образу бібліотекаря від хранителя бібліотечних фондів до активного учасника освітніх і культурних процесів, посередника в цифровому просторі та організатора інтерактивних заходів є необхідною умовою адаптації публічних бібліотек до потреб молодого покоління. Акцентовано увагу, що ефективність комунікації бібліотечних фахівців залежить не лише від присутності в цифровому середовищі, а й від стилю подачі контенту, відкритості до діалогу та здатності говорити з молоддю зрозумілою мовою. Зроблено висновок, що позитивний професійний імідж бібліотекаря сприяє підвищенню довіри молоді до бібліотеки, збільшує інтерес до бібліотечних послуг та стимулює її брати участь у освітніх і культурних проектах бібліотечної установи.

Ключові слова: бібліотекар; імідж; комунікація; молодіжна аудиторія; бібліотека; професійна компетентність; культура.

ВСТУП

Становлення інформаційного суспільства супроводжується змінами у комунікації публічних бібліотек зі своєю аудиторією, що зумовлює необхідність переосмислення образу бібліотекаря у сприйнятті користувачів різних вікових категорій. Особливої значущості ця проблема набуває у контексті взаємодії з молодіжною аудиторією, яка має власні інформаційні потреби, ціннісні орієнтири та ознаки комунікації.

Сьогодні перед бібліотеками постав виклик залучення молоді в умовах конкуренції з різноманітними каналами отримання інформації та розважальним контентом. Водночас за умови формування позитивного іміджу бібліотечних фахівців і застосування сучасних комунікативних стратегій можливе збільшення лояльності та активності молодих користувачів.

Актуальність дослідження визначається необхідністю наукового обґрунтування стратегій формування позитивного іміджу бібліотекаря у сприйнятті молодіжної аудиторії як інструменту для підвищення якості бібліотечного обслуговування, збільшення інтересу до публічних бібліотек та залучення нових користувачів. Особливо актуальним є вивчення розвитку професійного іміджу бібліотечних фахівців у цифровому середовищі, у якому в молоді нерідко формується перше враження про послуги бібліотечної установи.

ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДґРУНТЯ

Вивчення іміджу бібліотекаря та його впливу на комунікацію з користувачами привертає увагу дослідників, які розглядають це питання в контексті змін у бібліотечній справі. Так, проблематиці іміджу бібліотекаря присвятила свою роботу О. Мацей (2013), зробивши висновок, що саме бібліотекарі-практики формують уявлення про бібліотечну професію. Науковиця визначила правила для мережевого етикету бібліотечних фахівців, який стосується правил спілкування на сайтах, у соціальних мережах, блогах, комунікації за допомогою електронної пошти (с. 30). Т. Кулієва (2015) проаналізувала імідж бібліотекаря в історичному ракурсі та визначила ключові проблеми, що негативно впливають на формування уявлень про сучасного бібліотечного фахівця, як-от слабка підтримка держави, сформований стереотип про бібліотекаря засобами масової інформації, недостатнє використання інструментів маркетингу для зміни цього образу у суспільній свідомості (с. 17).

Чинники, які позначаються на іміджі бібліотекаря, висвітлені у праці О. Шестопалової (2016). Серед них науковиця виокремила регулярне підвищення кваліфікації, використання напрацювань маркетингу, готовність колективу бібліотечної установи до змін та спільних дій. До таких факторів, на думку авторки, також належать доброзичливість бібліотечного фахівця, тактовність, готовність допомогти, як і голос, мовлення та манери поведінки.

Проблемам еволюції іміджу бібліотечного фахівця присвячена праця В. Горового (2002), у якій дослідник акцентував увагу на важливості підвищення іміджу бібліотечних працівників задля визнання їх повноправними учасниками наукових досліджень та зазначив, що цей імідж формується відповідно до їх реального внеску у розвиток бібліотечної науки (с. 7). Формування іміджу бібліотекаря у цифровому просторі дослідила Н. Богун (2009), зазначивши про необхід-

ність взаємодіяти з користувачами онлайн, завдяки чому відбувається об'єднання читачів за інтересами та вивчення потреб аудиторії (с. 19).

Коло питань професійного іміджу бібліотекаря університету досліджувались Ю. Іщенко (2023), який зробив висновок, що робота бібліотечного фахівця сьогодні є багатофункціональною, адже він поєднує в собі функції психолога, PR-менеджера, інтернет-маркетолога і навіть системного адміністратора (с. 174). Теми престижу бібліотеки закладу вищої освіти та іміджу бібліотекаря було піднято у дослідженні М. Білоус (2012), яка висвітлила механізм подолання негативних стереотипів про бібліотечну професію.

У контексті проблеми, яка розглядається, іншим важливим напрямом наукових досліджень є з'ясування потреб молоді та її очікувань від бібліотечних установ і бібліотекарів. Так, І. Лісова (2023) проаналізувала результати різноманітних соціологічних досліджень, які проводять публічні бібліотеки з метою визначення запитів молодих читачів та їхнього бачення щодо діяльності бібліотечних установ. Науковиця зробила висновок про позитивне ставлення молодого покоління до бібліотек та підкреслила необхідність розширення переліку бібліотечних послуг і проведення роботи над створенням нових бібліотечних продуктів (с. 108).

К. Дяченко (2025) проаналізував результати соціологічного опитування «Бібліотеки і молодь Житомира та Звягеля», акцентуючи увагу на очікуванні молодіжної аудиторії перетворення бібліотечних установ на багатофункціональні простори, комфортні та технічно оснащені (с. 307). На прикладі роботи Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки В. Кот (2019) розкрила особливості поступової трансформації сучасних бібліотек у такі багатофункціональні культурні простори та центри саморозвитку для молоді. Науковиця звернула увагу на головні напрямки роботи з молодіжною аудиторією – від патріотичного та правового виховання до екологічної освіти і використання сучасних технологій та підкреслила, що бібліотекар – це творча особистість, лідер, аналітик, який має вміти працювати із цифровими технологіями, задовольняючи різноманітні інформаційні потреби сучасної молоді (с. 177–178).

Як вбачається із проведеного аналізу наукових робіт, проблематика іміджу бібліотекаря та його впливу на комунікацію з користувачами розглядалась у працях багатьох науковців, проте питання особливостей іміджу бібліотекаря у сприйнятті саме молодіжної аудиторії досі системно не досліджено у вітчизняній науковій літературі.

Мета статті – здійснити комплексний аналіз іміджу бібліотекаря як важливого чинника ефективної комунікації з молодіжною аудиторією, визначити його складові та з'ясувати вплив професійного й особистісного образу фахівця на формування позитивного ставлення молоді до бібліотеки.

МЕТОДИ ТА МАТЕРІАЛИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження ґрунтується на використанні загальнонаукових і спеціальних методів. Метод аналізу та синтезу застосовано для опрацювання наукових підходів до розуміння складових іміджу бібліотекаря. При дослідженні практичних прикладів формування іміджу бібліотечними фахівцями використано метод контент-аналізу. Метод узагальнення дозволив сформулювати складові сучасного іміджу бібліотекаря як комунікатора з молодіжною аудиторією. За допомогою

системного підходу сформоване цілісне бачення іміджу бібліотекаря як багатокомпонентного явища, що формується під впливом різноманітних чинників.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Бібліотеки є відображенням рівня розвитку культури суспільства, а бібліотекар – тим, хто формує уявлення про культурний простір у свідомості відвідувачів. Імідж бібліотекаря набуває особливого значення у контексті роботи з молоддю, адже саме від нього залежить, чи стане бібліотека привабливим, привітним, дружлюбним та відкритим місцем для молодих людей, чи залишиться стереотипно застарілою установою. Життя сучасної молоді невіддільне від цифрових технологій. Крім того, молоді люди звикли швидко отримувати доступ до інформації. Тому сьогодні молодіжна аудиторія потребує взаємодії не просто зі зберігачем бібліотечних фондів, а із провідником у світ знань, який вільно у ньому орієнтується, зокрема, розуміється на особливостях функціонування цифрового середовища.

Креативність, відкритість до інновацій, комунікабельність та здатність розуміти потреби молодого покоління стають важливими характеристиками, що формують позитивний імідж бібліотекаря. Вважаємо, що саме такі характеристики здатні підвищити ефективність комунікації з молодіжною аудиторією. Трансформація образу бібліотекаря від хранителя бібліотечних фондів до активного учасника освітніх та культурних процесів сьогодні є необхідною умовою для залучення молоді до бібліотечного простору.

Імідж бібліотечного фахівця формується у процесі взаємодії з молодіжною аудиторією та безпосередньо впливає на готовність молоді до участі в бібліотечному житті.

Т. Кулієва (2015) зазначає, що імідж бібліотекаря створюється внаслідок уявлень соціуму про діяльність бібліотечних установ. Крім того, він формується, зокрема, на базі їх оцінки державою. Водночас цей образ залежить також і від визнання суспільством видатних особистостей бібліотечної справи. Сформований позитивний імідж дає змогу популяризувати фах серед молоді (с. 16).

Науковиця підкреслює багатовимірність формування іміджу бібліотекаря. Водночас варто зазначити, що в сучасних умовах цей процес набуває ще складнішого характеру. Якщо раніше громадська думка формувалася переважно через безпосередній досвід відвідування бібліотеки, то сьогодні вагоме значення має присутність бібліотечного фахівця у цифровому середовищі, якість контенту, який він створює, його активність у соціальних мережах. Особливо це актуально для молодіжної аудиторії, для якої важлива можливість взаємодії у цифровому просторі.

Аналогічної позиції дотримується О. Шестопалова (2016), яка вказує на нові завдання, що постали перед бібліотекарями, зокрема, навчання користувачів, здійснення консультацій, робота у цифровому просторі. Як зазначає Ю. Іщенко (2023), сучасний бібліотекар – це фахівець, який має знання і навички, необхідні для ефективного пошуку, збереження, опрацювання та представлення інформації, її зміни, роботи з різноманітними інформаційними носіями, а також вміння застосовувати сучасні інформаційні технології у професійній діяльності (с. 172).

Сьогодні важливим завданням бібліотечних фахівців є швидке та якісне забезпечення користувачів потрібною їм інформацією. Оскільки бібліотечне обслуговування базується на результативній взаємодії між бібліотекарем і користувачем,

особливого значення набувають комунікативні якості бібліотечного фахівця. Також серед пріоритетних характеристик бібліотекаря виокремлюють впевненість у професійній діяльності та лояльність у взаємодії з аудиторією (Іщенко, 2023, с. 172).

Таким чином, О. Шестопалова та Ю. Іщенко акцентують увагу на зміні ролі бібліотекаря. Поділяючи цю позицію, вважаємо, що розширення професійних ролей впливає на формування нового іміджу бібліотечного фахівця, який у свідомості молодіжної аудиторії постає одночасно як експерт, наставник і посередник у цифровому просторі.

На думку В. Білоус (2012), застосування інноваційних технологій зумовило переосмислення традиційного стереотипу, який існує щодо діяльності бібліотекаря. Так, сьогодні бібліотечні фахівці враховують нові процеси, які відбуваються у суспільстві, що базуються на роботі з електронними носіями. У науково професійну термінологію бібліотекаря додалися нові поняття, такі як менеджмент, маркетинг та паблік рилейшнз.

Бібліотечні фахівці опановують інформаційні технології, адаптуються до змін в інформаційних потребах цільової аудиторії бібліотеки, вдосконалюють форми та методи бібліотечного обслуговування, забезпечують якісне інформаційне консультування, розширюють спектр бібліотечних послуг, здійснюють навчання користувачів основам інформаційної культури та цифрової грамотності (Білоус, 2012).

Зазначені В. Білоус зміни у професійній діяльності бібліотекарів свідчать про поступовий відхід від стереотипного уявлення про бібліотеку. На нашу думку, саме впровадження інноваційних технологій у діяльність бібліотечних установ є важливим інструментом формування позитивного іміджу бібліотекаря серед молоді. Однак ефективність таких змін значною мірою залежить від здатності бібліотечного фахівця презентувати молодому поколінню ці інновації, пояснити їх цінність та залучити молодіжну аудиторію до взаємодії з бібліотекою.

Таким чином, сучасний бібліотекар має поєднувати професіоналізм із креативністю та готовністю до постійних змін. Він повинен розуміти потреби молодіжної аудиторії та вміти організовувати інтерактивні заходи. Важливо, щоб бібліотечний фахівець володів навичками роботи з інноваційними технологіями, інтернет-ресурсами та соціальними мережами, а також умів створювати комфортний простір для різних категорій користувачів. Бібліотекар майбутнього має бути здатним до партнерства із громадськими організаціями та вміти перетворювати бібліотеку на центр саморозвитку і цікавих зустрічей для сучасної молоді (Кот, 2019, с. 178–179).

Показовими є дослідження, що фокусуються на очікуваннях молодіжної аудиторії щодо функціонування сучасних бібліотек та роботи бібліотекарів. Наприклад, І. Лісова (2023) на підставі проведеного аналізу результатів соціологічних досліджень публічних бібліотек України, присвячених вивченню потреб молодого покоління, звернула увагу на існуючу потребу молоді у перетворенні бібліотеки на багатофункціональний центр, де можливо здійснювати різні види діяльності, зокрема, йдеться не лише про читання, а й про спілкування, розваги, отримання нових знань, доступ до електронних ресурсів та ін. (с. 106). Науковиця також наголосила, що для значної частини респондентів цифровий простір є місцем для обговорення прочитаних книг та пошуку рекомендацій щодо літератури (с. 107).

Вважаємо, що реалізація запиту молоді на трансформацію бібліотеки у багатофункціональний простір потребує зміни іміджу бібліотекаря, який має бути

відкритим до інновацій та застосовувати у роботі творчий підхід. Поєднання професійної компетентності, комунікативної культури та креативного мислення бібліотечним фахівцем визначає сприйняття бібліотеки молоддю як простору для навчання, спілкування і самореалізації.

Цю тезу підтверджують результати соціологічних досліджень, які демонструють актуальні потреби молодіжної аудиторії. Так, К. Дяченко (2025), проаналізувавши результати соціологічного опитування «Бібліотеки і молодь Житомира та Звягеля», зазначає, що 80,8 % опитаних молодих людей сьогодні «віддають перевагу паперовим книгам, а електронні книги є актуальними для 19,2 %, що свідчить про необхідність подальшої цифрової трансформації бібліотечних послуг. Для підвищення значущості бібліотек у житті молоді важливо активніше формувати їхній імідж як сучасних і багатофункціональних просторів розвитку» (с. 307).

Слід зазначити, що наведені К. Дяченком результати соціологічного опитування свідчать про суперечливі очікування молодіжної аудиторії. Такі очікування поєднують інтерес до читання паперових книг та одночасно потребу в книгах у цифровому форматі. На нашу думку, бібліотекар здатен стати посередником між цими двома векторами, формуючи баланс між культурою читання та використанням сучасних технологій. Оскільки молодь шукає баланс між технологічними можливостями та читанням книг, бібліотекарям слід проявляти гнучкість у задоволенні обох потреб.

Одним із головних очікувань молоді, як зазначає К. Дяченко (2025), є трансформація бібліотек у багатофункціональні простори, що поєднують функції читальних залів, коворкінгів та культурних центрів. Існує запит молодіжної аудиторії на затишний простір для навчання та роботи. Також респонденти акцентували на потребі у створенні книжкових клубів, організації тематичних заходів та навчанні роботи зі штучним інтелектом. Такі відповіді свідчать про прагнення молоді до соціальної взаємодії та отримання нових навичок. Низька обізнаність про присутність бібліотек у соціальних мережах (57,7 % опитаних не знають про наявність сторінок бібліотек у соціальних мережах) вказує на необхідність в оновленні комунікації бібліотекарів та їх активнішої роботи у цифровому просторі.

Отже, недостатня поінформованість молоді про присутність бібліотек у цифровому середовищі актуалізує проблему комунікації, вирішення якої пов'язане з активністю у ньому бібліотечного фахівця.

На сьогодні соціальні мережі та блоги стали одним із важливих інструментів формування професійного іміджу і налагодження комунікації із цільовою аудиторією. Цифрові платформи мають особливе значення для молоді, де вона отримує інформацію та спілкується, що зумовлює необхідність активної присутності бібліотекарів у цифровому середовищі. Аналіз сторінок бібліотечних фахівців у соціальних мережах, як і блогів, дозволяє простежити, як у цифровому просторі транслюється образ бібліотекаря як сучасного та відкритого до спілкування фахівця.

Прикладом формування професійного іміджу бібліотекаря у цифровому середовищі є сторінка на Facebook Олега Сербіна, генерального директора Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого (Serbin, б.д.). Вона перетворилася на платформу для публічного діалогу. Слід зазначити, що такий підхід відповідає очікуванням молодіжної аудиторії щодо відкритості фахівців. Зміст публікацій охоплює актуальні теми бібліотечної справи, наукові заходи, культурні події, освітні ініціативи, зустрічі з відомими особистостями, привітання зі святами, культурні

проекти, а також дописи щодо розвитку бібліотек у сучасному суспільстві (Serbin, б.д.). Такий контент формує імідж бібліотекаря як активного учасника суспільного життя, публічної людини та фахівця, який володіє цифровою компетентністю.

На підставі проведеного аналізу вищезазначеної сторінки на Facebook можна зробити висновок, що присутність бібліотекаря у соціальних мережах може слугувати інструментом популяризації бібліотечної професії серед молодіжної аудиторії та засобом формування позитивного ставлення до бібліотеки.

Ще одним прикладом є блог М. Медведської «Бібліовершки», що вибудовує образ бібліотекаря як інтелектуала та ініціатора інновацій. Авторка блогу висвітлює успішні бібліотечні практики, використовуючи метафору «бібліотечної кухні» (дегустації, рецепти, «аперитив»), що робить професійну розмову легкою та «смачною». Обраний стиль комунікації є сучасним та створює імідж бібліотечного фахівця, який відкритий до змін, нового та спілкується з аудиторією як експерт, але живою мовою (Медведська, б.д.). Слід зазначити, що для молоді такий підхід є особливо важливим, адже її довіра формується, зокрема, завдяки тому, як подається контент – з енергією, гумором, цікавими прикладами.

Ведення блогу бібліотекаркою з «апетитною подачею» бібліотечних послуг дозволяє поступово змінювати уявлення про бібліотеку серед молодіжної аудиторії, адже вона позиціонується не як сховище книг, а як місце досвіду. Висвітлення М. Медведською (б.д.) таких тем, як застосування бібліотеками 3D-друку, робототехніки та створення ігор, дає змогу привертати увагу молодого покоління та перетворювати бібліотечну установу на простір, куди хочеться прийти.

Показовим прикладом формування іміджу бібліотекаря серед молодіжної аудиторії є використання платформи TikTok, на якій домінують динамічність, емоційність та неформальний стиль спілкування. Саме такий підхід застосовує авторка акаунту @bibliotekarka_chytaye. Завдяки коротким відео, у яких надаються рекомендації книг, цікава інформація про авторів та екранізації романів, пропонуються тематичні книжкові добірки, бібліотекарка демонструє, що читання – це частина молодіжної культури (Бібліотекарка читає, б.д.).

Блогерка надає поради з літератури, публікує в TikTok власні роздуми про читання живою мовою, самоіронічно, проявляючи емоції. В результаті вони сприймаються не як нав'язування, а як дружня порада. Такий підхід сприяє формуванню довіри, що є важливим для залучення молоді.

Отже, імідж бібліотекаря в соціальних мережах, зокрема в TikTok, є інструментом комунікації з молодіжною аудиторією. Він дозволяє не лише популяризувати читання та бібліотечні послуги, а і створювати імідж бібліотечного фахівця, який спілкується із молоддю на рівних у зрозумілому для неї форматі, сприяючи переосмисленню своєї ролі у формуванні культури.

Розглянуті приклади цифрової активності бібліотечних фахівців демонструють, що соціальні мережі, блоги є середовищем, у якому формується професійний імідж. На нашу думку, успішність комунікації із цільовою аудиторією зумовлена не стільки обраною платформою, скільки стилем подачі контенту, щирістю бібліотекаря, його готовністю до відкритого діалогу, адже це забезпечує формування довіри молодіжної аудиторії та підтверджує тезу про позитивний образ бібліотечного фахівця як ключовий інструмент комунікації.

Можна зробити висновок, що імідж бібліотекаря – це системоутворювальний чинник комунікації з молодіжною аудиторією. Проведений аналіз наукових

праць та сучасних практик бібліотечної діяльності дає підстави для висновку, що особистісно-професійний образ бібліотечного фахівця значною мірою впливає на готовність молоді до взаємодії з бібліотекою.

Молодь насамперед сприймає бібліотечного фахівця через призму його поведінки, особливостей комунікації, стилю спілкування, цифрової компетентності. Слід зазначити, що існує стереотип про бібліотекаря як людину дистанційовану, що негативно впливає на бажання молоді звертатися за послугами до бібліотеки. Водночас молоде покоління очікує на гнучкість у взаємодії та персоналізований підхід.

Якщо позитивний імідж формувати на основі відкритості, емпатії, готовності до діалогу, це викликатиме довіру у користувачів та бажання підтримувати постійну комунікацію.

На підставі проведеного дослідження вважаємо за необхідне виокремити наступні компоненти сучасного іміджу бібліотекаря як комунікатора з молодіжною аудиторією:

- професійна компетентність, що поєднує знання у сфері бібліотечного обслуговування та навички роботи в цифровому середовищі;
- культура комунікації, яка має бути спрямована на побудову діалогу;
- активність у цифровому просторі, що включає ведення блогів, використання соціальних мереж та інтерактивних форматів взаємодії;
- креативність та інноваційна компетентність, що проявляються в організації подій і молодіжних ініціатив.

Імідж бібліотекаря безпосередньо впливає на імідж бібліотеки загалом. Завдяки поведінці бібліотечного фахівця книгозбірня здатна перетворитися на комунікативний простір та центр культурних подій. Бібліотекар може стимулювати громадську активність та змінити функціональне призначення установи, перетворюючи її у простір для самореалізації молоді.

Збільшити цікавість до бібліотеки можливо завдяки врахуванню цінностей молоді, її прагненню до самореалізації, участі у соціальному житті, свободи вибору. Імідж бібліотекаря має транслювати образ відкритої до змін бібліотеки, допомагаючи бібліотечній установі адаптуватися до потреб молодіжної аудиторії.

ВИСНОВКИ

Імідж бібліотекаря є ключовим чинником ефективної комунікації з молодіжною аудиторією та важливим інструментом підвищення значущості бібліотеки. Позитивний професійний образ бібліотечного фахівця сприяє зростанню довіри молоді до бібліотечної установи, активізує її участь у житті бібліотеки та допомагає сформувати стійкий інтерес до бібліотечних послуг.

За результатами проведеного дослідження виокремлено такі складові сучасного іміджу бібліотекаря як комунікатора з молодіжною аудиторією: професійна компетентність, що включає вміння і навички роботи в цифровому просторі; культура комунікації; активність у цифровому середовищі; креативність та інноваційна обізнаність.

Отримані результати підтверджують необхідність цілеспрямованого формування сучасного іміджу бібліотекаря як необхідної умови для адаптації публічних бібліотек до потреб молодого покоління, а також їх трансформації у багатofункціональний простір.

Перспективи подальших досліджень убачаються у проведенні порівняльних досліджень іміджу бібліотекарів у різних видах бібліотек.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Бібліотекарка читає [@bibliotekarka_chytaye]. (б.д.). *Video* [Профіль TikTok]. TikTok. Взято 5 лютого 2026 з https://www.tiktok.com/@bibliotekarka_chytaye
- Білоус, В. С. (2012, 15–16 березня). Престиж і привабливість бібліотечної професії та бібліотеки вищого навчального закладу. В *Бібліотека та сучасні тенденції в інформаційному забезпеченні освітньої, науково-дослідної та інноваційної діяльності вищих навчальних закладів* [Матеріали конференції] (с. 79–93). Хмельницький національний університет.
- Богун, Н. (2009). У пошуках шляхів покращання іміджу бібліотекаря (За матеріалами фахової зарубіжної періодики). *Бібліотечна планета*, 3(45), 18–20.
- Горовий, В. (2002). Імідж бібліотечного працівника в сучасній науці. *Бібліотечний вісник*, 5, 3–7.
- Дяченко, К. (2015, 6 червня). Аналіз результатів соціологічного опитування «Бібліотеки і молодь Житомира та Звягеля». В *Період трансформаційних процесів в світовій науці: задачі та виклики* [Матеріали конференції] (с. 305–307). УКРЛОГОС Груп.
- Іщенко, Ю. (2023, 20 квітня). Професійний імідж бібліотекаря університету. В *Наука – виробництво, 2023: Наука в ЦНТУ: основні досягнення та перспективи розвитку* [Матеріали конференції] (с. 172–174). Центральноукраїнський національний технічний університет.
- Кот, О. В. (2019, 25 вересня). Бібліотека об'єднує молодь: нові форми і методи роботи. В В. В. Маковська & Т. А. Шмаль (Уклад.), *Бібліотека в системі соціалізації особистості та соціального розвитку громад* [Матеріали конференції] (с. 175–180). Стрихар А. М.
- Кулієва, Т. (2015). Імідж бібліотекаря: від минулого до сьогодення. *Вісник Книжкової палати*, 8, 16–18.
- Лісова, І. В. (2023). Бібліотека & молодь: про що говорять соціологічні дослідження. В О. П. Спасскова, І. В. Панченко, & О. А. Максим (Упоряд.), *Бібліотека у сучасному інформаційному просторі: проблеми та перспективи (до 100-річчя бібліотеки Університету Ушинського)* [Матеріали конференції] (с. 105–109). Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського.
- Мацей, О. О. (2013). Імідж бібліотекаря. В О. Б. Айвазян (Ред.), *Бібліотека в освітньому просторі. Імідж книгозбірні та бібліотечного працівника в сучасному суспільстві* [Інформаційний бюлетень] (№ 15). Хмельницький національний університет.
- Медведська, М. (б.д.). *Бібліовершки*. Взято 31 січня 2026 з <https://bibliovershky.blogspot.com/>
- Шестопалова, О. В. (2016, 11–13 жовтня). Імідж сучасного бібліотекаря як базовий елемент бібліотечного маркетингу. В *Бібліотеки вищих навчальних закладів: досвід та перспективи* [Матеріали конференції]. Наукова бібліотека імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/0564/442>
- Serbin, O. (б.д.). *Дописи* [Сторінка Facebook]. Facebook. Взято 28 січня 2026 з https://www.facebook.com/serbin.oleg.1/?utm_source

REFERENCES

- Bibliotekarka chytaye [@bibliotekarka_chytaye]. (n.d.). *Video* [TikTok profile]. TikTok. Retrieved February 5, 2026, from https://www.tiktok.com/@bibliotekarka_chytaye [in Ukrainian].

- Bilous, V. S. (2012, March 15–16). Prestyzh i pryvablyvist bibliotечноi profesii ta biblioteku vyshchoho navchalnogo zakladu [Prestige and attractiveness of the library profession and the library of a higher educational institution]. In *Biblioteka ta suchasni tendentsii v informatsiinomu zabezpechenni osvितnoi, naukovo-doslidnoi ta innovatsiinoi diialnosti vyshchyykh navchalnykh zakladiv* [Library and modern trends in information support for educational, research and innovative activities of higher educational institutions] [Conference proceedings] (pp. 79–93). Khmelnytskyi National University [in Ukrainian].
- Bohun, N. (2009). U poshukakh shliakhiv pokrashchannia imidzhu bibliotekaria (Za materialamy fakhovoi zarubizhnoi periodyky) [In search of ways to improve the image of a librarian (Based on materials from foreign professional periodicals)]. *Bibliotekna planeta*, 3(45), 18–20 [in Ukrainian].
- Diachenko, K. (2025, June 6). Analiz rezultativ sotsiolohichnogo opytuvannia "Biblioteku i molod Zhytomyra ta Zviahelii" [Analysis of the results of the sociological survey "Libraries and youth of Zhytomyr and Zviahel"]. In *Period transformatsiinykh protsesiv v svitovii nauksi: zadachi ta vyklyky* [The period of transformational processes in world science: Tasks and challenges] [Conference proceedings] (pp. 305–307). UKRLOGOS Group [in Ukrainian].
- Horovyi, V. (2002). Imidzh bibliotekhnogo pratsivnyka v suchasni nauksi [The image of a library worker in modern science]. *Biblioteknyi visnyk*, 5, 3–7 [in Ukrainian].
- Ishchenko, Yu. (2023, April 20). Profesiyni imidzh bibliotekaria universytetu [The professional image of a university librarian]. In *Nauka – vyrobnytstvu, 2023: Nauka v TsNTU: osnovni dosiahnennia ta perspektyvy rozvytku* [Science – Production, 2023: Science at CNTU: Main achievements and prospects for development] [Conference proceedings] (pp. 172–174). Central Ukrainian National Technical University [in Ukrainian].
- Kot, O. V. (2019, September 25). Biblioteka obiednuie molod: novi formy i metody roboty [The library unites youth: New forms and methods of work]. In V. V. Makovska & T. A. Shmal (Comps.), *Biblioteka v systemi sotsializatsii osobystosti ta sotsialnogo rozvytku hromad* [The library in the system of personality socialisation and social development of communities] [Conference proceedings] (pp. 175–180). Strykhar A. M. [in Ukrainian].
- Kuliieva, T. (2015). Imidzh bibliotekaria: vid mynuloho do sohodennia [The image of a librarian: From the past to the present]. *Bulletin of the Book Chamber*, 8, 16–18 [in Ukrainian].
- Lisova, I. V. (2023). Biblioteka & molod: pro shcho hovoriat sotsiolohichni doslidzhennia [The library & youth: What sociological research says]. In O. P. Spasskova, I. V. Panchenko, & O. A. Maksym (Comps.), *Biblioteka u suchasnomu informatsiinomu prostori: problemy ta perspektyvy (do 100-richchia biblioteku Universytetu Ushynskoho)* [The library in the modern information space: Problems and prospects (to the 100th anniversary of the library of the Ushynskyi University)] [Conference proceedings] (pp. 105–109). South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynskyi [in Ukrainian].
- Matsei, O. O. (2013). Imidzh bibliotekaria [The image of a librarian]. In O. B. Aivazian (Ed.), *Biblioteka v osvितnomu prostori. Imidzh knyhozbirni ta bibliotekhnogo pratsivnyka v suchasnomu suspilstvi* [Library in educational space. The image of the library and library worker in modern society] [Fact sheet] (No. 15). Khmelnytskyi National University [in Ukrainian].
- Medvedska, M. (n.d.). *Bibliovershky*. Retrieved January 31, 2026, from <https://bibliovershky.blogspot.com/> [in Ukrainian].
- Serbin, O. (n.d.). *Dopysy* [Posts] [Facebook page]. Facebook. Retrieved January 28, 2026, from https://www.facebook.com/serbin.oleg.1/?utm_source [in Ukrainian].
- Shestopalova, O. V. (2016, October 11–13). Imidzh suchasnoho bibliotekaria yak bazovyi element bibliotekhnogo marketynhu [The image of a modern librarian as a basic element of library marketing]. In *Biblioteku vyshchyykh navchalnykh zakladiv: dosvid ta perspektyvy* [Libraries of higher educational institutions: Experience and prospects] [Conference proceedings]. M. Maksymovych Scientific Library of the Taras Shevchenko National University of Kyiv. <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/0564/442> [in Ukrainian].

UDC 021:[005.336.2:17.022.1:023.5]:316.775-053.6

Oleh Hryshko,
PhD Student,
Kyiv National University of Culture and Arts
(Kyiv, Ukraine)
e-mail: gelo@ukr.net
ORCID ID: 0009-0005-7780-4343

A LIBRARIAN'S IMAGE AS A FACTOR OF COMMUNICATION WITH A YOUTH AUDIENCE

The aim of the article is to study components of a librarian's image and to determine its influence on the effectiveness of communication with a youth audience in the context of digitalisation.

Research methods. In preparing this research, general scientific and special research methods are applied, including a method of analysis and synthesis – to examine various scientific approaches in order to understand the components of the librarian's image; a method of generalisation – to formulate conclusions regarding the influence of the librarian's image on the effectiveness of communication with the youth audience; a systemic approach – to develop a holistic view of image as a multi-component phenomenon; a method of content analysis – to study practical examples of forming the professional image of librarians in the digital environment.

Scientific novelty. The components of the modern image of the librarian as a communicator with the youth audience are defined, including professional competence with digital skills; communication culture; activity in the digital environment; creativity and innovative competence.

Main conclusions. It is established that the transformation of the librarian's image from a custodian of library collections to an active participant in educational and cultural processes, a mediator in the digital space and an organiser of interactive activities is a necessary condition for public libraries in order to adapt to the needs of the younger generation. It is emphasised that the effectiveness of communication by library professionals depends not only on their presence in the digital environment but also on the style of content presentation, openness to dialogue, and the ability to communicate with young people in a language they understand. It is concluded that a positive professional image of a librarian enhances young people's trust in the library, increases their interest in library services, and encourages their participation in the educational and cultural projects of the library institution.

Keywords: librarian; image; communication; youth audience; library; professional competence; culture.

Надійшла 10.02.2026

Прийнята 27.03.2026

Стаття була вперше опублікована онлайн 22.05.2026



This is an open access journal, and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0.